ΟΜΙΛΙΑ ΔΗΜΑΡΧΟΥ ΑΜΜΟΧΩΣΤΟΥ ΣΙΜΟΥ ΙΩΑΝΝΟΥ

ΑΝΤΙΚΑΤΟΧΙΚΗ ΕΚΔΗΛΩΣΗ 3.8.2024 – ΔΕΡΥΝΕΙΑ

1. Εξόχοτατε κ. Πρόεδρε της Κυπριακής Δημοκρατίας,
2. Μακαριώτατε Αρχιεπίσκοπε Νέας Ιουστιανιανής και πάσης Κύπρου
3. Εξοχότατη κα Πρόεδρε της Βουλής,
4. Πανιερώτατε Μητροπολίτη Κωνσταντίας και Αμμοχώστου,
5. Αξιότιμοι Αρχηγοί και Εκπρόσωποι Κομμάτων,
6. Αξιότιμη κα Υφυπουργέ Πολιτισμού
7. Αξιότιμη κα Υφυπουργέ Ναυτιλίας
8. Αξιότιμοι Βουλευτές και Ευρωβουλευτές της Κυπριακής Δημοκρατίας, της Ελλάδας και του Ηνωμένου Βασιλείου, Ιδιαίτερα αναφέρομαι στον Sir Roger Gale ο οποίος λαμβάνει σήμερα την τιμητική ιδιότητα του Επίτιμου Δημότη Αμμοχώστου.
9. Κα Εκπρόσωπε των Ηνωμένων Εθνών στην Κύπρο,
10. *Εξοχότατοι Πρέσβεις και μέλη Διπλωματικών Αντιπροσωπειών*
11. Πρόεδρε του ΕΟΑ Αμμοχώστου, Φίλοι Δήμαρχοι, Νυν και Πρώην,
12. Εκπρόσωποι των αδελφοποιημένων Δήμων και των Δήμων που συμμετέχουν στο Δίκτυο Ιωάννη Καποδίστρια, κ. Επίτιμη Δημότη Αμμοχώστου Άννα Διαμαντοπούλου
13. Εκλεκτοί Προσκεκλημένοι,
14. Φίλοι Αμμοχωστιανοί,
15. Αγαπητοί φίλοι και φίλες,

Μισός αιώνας πρόσφυγες. Αυτή η συνειδητοποίηση, αυτή η πικρή ταυτότητα που μας επιβλήθηκε, αυτός ο επαχθής τίτλος σφραγίζει σαν πυρακτωμένο σίδερο τη ψυχή μας, αυτό το καλοκαίρι.

Μετράμε πενήντα χρόνια πόνου. Πέντε δεκαετίες, πίκρας και απογοήτευσης, για τα χρόνια που μας έκλεψαν, το μέλλον που μας στέρησαν. Πενήντα χρόνια να ετοιμάζουμε τις βαλίτσες της επιστροφής, μάταια κάθε φορά. Πενήντα χρόνια που τα φτερουγίσματα της ελπίδας γίνονται στάχτη σε κάθε κρίσιμη καμπή του Κυπριακού. Πενήντα χρόνια μετά και ακόμα θάβουμε νεκρούς εκείνου του μαύρου καλοκαιριού. Πενήντα χρόνια που ένα-ένα τα αγαπημένα μας πρόσωπα σβήνουν με το παράπονο της προσφυγιάς. Παππούδες και γιαγιάδες που μέχρι την τελευταία τους ανάσα περίμεναν πως θα αναπαυθούν στη γη που γεννήθηκαν, στις αυλές που μεγάλωσαν, στις γειτονιές μου ερωτεύτηκαν, στο χώμα που αγκαλιάζει τους προγόνους τους. Και εμείς που φύγαμε παιδιά γεμάτα αισιοδοξία και όραμα, μετράμε τώρα στις ρυτίδες μας το βάρος των ασήκωτων αυτών πενήντα χρόνων, χωρίς απαντήσεις, χωρίς δικαίωση.

Δυστυχώς δεν αρμόζει άλλος τρόπος να σας καλωσορίσω για ακόμη μια φορά εδώ στα κράσπεδα της πόλης μας. Δεν ταιριάζουν όμορφα λόγια μπροστά στην τραγικότητα των ημερών. Και όσοι πιστεύουν πως το πέρασμα του χρόνου θα γιατρέψει αυτόν τον πόνο, σας ρωτώ ειλικρινά: Πως να κλείσει η πληγή όταν δεν ξέρουμε πόση πατρίδα, πόση ειρήνη, πόση ελευθερία και τι μέλλον θα κληροδοτήσουμε στα παιδιά και τα εγγόνια μας. Τον δικό μας τον πόνο να μην τον ζήσει κανείς ξανά! Μπορούμε να το εγγυηθούμε αυτό στα νιάτα μας;

Σήμερα λοιπόν, απευθύνομαι σε εσάς χωρίς να μπορώ να σας προσφέρω σταγόνες από καλά μαντάτα. Χωρίς να μπορώ να σας πω πως βρισκόμαστε στο μονοπάτι της επούλωσης και της αισιοδοξίας.

Αντίθετα, στα εφτά χρόνια ξηρασίας από το Κρανς Μοντανά, η κατοχική Τουρκία εμμένει επίσημα και μεγαλοφώνως στα δύο κράτη, στην διχοτόμηση, στην νομιμοποίηση της κλοπής, της αδικίας και της ενθοκάθαρσης ως λύσης του Κυπριακού προβλήματος. Εμμένει απροκάλυπτα και ξεδιάντροπα σε αυτή την κατάφορη παραβίαση κάθε αρχής διεθνούς δικαίου χωρίς αυτό να προκαλεί κάποια στοιχειώδη αντίδραση από την διεθνή κοινότητα και όσους παρουσιάζονται ως εκφραστές της. Ακόμη και πρόσφατα, φίλοι της Κύπρου μας έστελναν επετειακές ευχές χωρίς να μιλούν για τη συνεχιζόμενη κατοχή, χωρίς να κατονομάζουν την Τουρκία που μας κρατά έξω από τα σπίτια μας εδώ και 50 χρόνια.

Ίσως η τελευταία φορά που είδαμε μία κάποια σημαντική και συγκεκριμένη λεκτική αντίδραση από τη διεθνή κοινότητα ήταν πριν από τέσσερα χρόνια. Όταν η κατοχική Τουρκία με την πλέον αντιδραστική μερίδα της Τ/κ ηγεσίας ξεκίνησαν να υλοποιούν τις απειλές τους για νέες παράνομες ενέργειες σε βάρος της Αμμοχώστου και ειδικότερα της περίκλειστης περιοχής. Ήταν μία απροκάλυπτη παραβίαση του Διεθνούς Δικαίου που δεν πέρασε απαρατήρητη. Ο Ερντογάν και ο Τατάρ περιφρόνησαν ωμά το Διεθνές Δίκαιο, τα Ψηφίσματα του Συμβουλίου Ασφαλείας του ΟΗΕ, τις αποφάσεις της ΕΕ και του Συμβούλιο της Ευρώπης. Ωστόσο, τέσσερα χρόνια μετά, η Τουρκία ανενόχλητη συνεχίζει να προβάλλει ως αξιοθέατο την καταστροφή που επέφερε στην όμορφη πόλη μας. Ο χρόνος είναι με το μέρος της. Κάθε μέρα που περνά το έγκλημα γίνεται ρεαλιστική επιβολή.

Και στο σημείο αυτό θέλω να τονίσω το εξής: Πολλές φορές στο παρελθόν έχει προβληθεί από αρκετούς – καλοπροαίρετα θέλω να πιστεύω- πως υπάρχει ο κίνδυνος της λεγόμενης «Αμμοχωστοποίησης» του Κυπριακού. Θέλω για πολλοστή φορά να τονίσω πως αυτός δεν είναι ο κίνδυνος για τον οποίο θα πρέπει κάποιος να ανησυχεί. Αυτό που βλέπουμε να συμβαίνει τα τελευταία χρόνια είναι

ακριβώς το αντίθετο. Υπάρχει συγκεκριμένος λόγος που η τουρκική επιθετικότητα στοχεύει τα τελευταία χρόνια πρώτιστα την Αμμόχωστο. Υπάρχει συγκεκριμένος λόγος που η Τουρκία συνεχίζει τους σχεδιασμούς της για εποικισμό και της περίκλειστης περιοχής της πόλης, όπως έχει ήδη κάνει με το 83% της Αμμοχώστου. Είναι γιατί η Τουρκία γνωρίζει πολύ καλά πως όσο η δυνατότητα επιστροφής στην πόλη μας παραμένει εφικτή και ρεαλιστική, οι τουρκικές επιδιώξεις της μονιμοποίησης και νομιμοποίησης της διχοτόμησης δεν μπορούν να επιτευχθούν. Η Αμμόχωστος μπορεί είτε να αποτελέσει σημείο που θα ανοίξει την προοπτική της συνολικής λύσης του Κυπριακού είτε το έδαφος στο οποίο θα ενταφιαστεί η επανένωση! Αυτός είναι ο κίνδυνος που διατρέχει η Κύπρος ολόκληρη αυτή τη στιγμή, και η πραγματοποίηση του περνά από την Αμμόχωστο.

Συμπολίτες και συμπολίτισσες,

Πενήντα χρόνια μετά την έναρξη της προσφυγικής μας Οδύσσειας, αντί για στεριά γυροφέρνουμε ξανά και ξανά τα στενά της Σκύλας και της Χάρυβδης, όλο και πιο κοντά στην ολοκλήρωση της καταστροφής. Δεν βρισκόμαστε σε μία κρίσιμη καμπή αλλά την έχουμε διέλθει με κατεύθυνση τη διχοτόμηση, δηλαδή τα δύο κράτη. Και τώρα αυτό που απομένει είναι να δούμε εάν μπορούμε να ανακόψουμε αυτή την πορεία. Πριν να πάρει νέες τραγικές διαστάσεις. Πριν θυσιαστεί το μέλλον και των επόμενων γενεών στην Κύπρο.

Η αναφορά μου σε μελλοντικές και νέες τραγικές διαστάσεις του Κυπριακού, γίνεται μέσα από μία πολύ ρεαλιστική αντίληψη των πραγμάτων. Γιατί το όραμα του Ντεκτάς για τα δύο κράτη δεν έχει ολοκληρωθεί. Έτσι το ψευδοκράτος συνεχίζει να διεκδικεί νομιμοποίηση και μαζί με αυτήν μερίδιο από τον πλούτο και την γεωστρατηγική εμβέλεια του νησιού. Ακόμη και αν υπήρχε -που δεν υπάρχει- περίπτωση επίσημης αποδοχής από την πλευρά μας αυτών των κατάφορα άδικων

και εγκληματικών αιτημάτων, αυτά το μόνο που εγγυούνται είναι ένα μέλλον ανταγωνιστικό και συγκρουσιακό. Η διχοτόμηση, τα δύο κράτη -de facto ή de jure- είναι υπόσχεση για νέες περιπέτειες και εντάσεις. Θα είναι πηγή μόνιμης ανασφάλειας, για όλους τους Κύπριους και τις μελλοντικές γενιές στο νησί μας.

Και το ερώτημα που κρέμεται επί των κεφαλών μας είναι το «Τι μπορούμε κάνουμε» για αυτό;

Από αυτό το βήμα απαντώ πως δεν θα αναμένουμε σαν «μοιραίοι» κάποιο θαύμα να μας σώσει από την προσμονή της νέας καταστροφής. Εάν δεν το χρωστάμε στα χαμένα μας χρόνια, το χρωστάμε στα παιδιά μας. Επομένως δεν μαζευτήκαμε εδώ για να μοιρολογήσουμε χαμένες πατρίδες για να νοιώσουμε έστω την συναισθηματική λυτρώση του θρήνου. Μαζευτήκαμε εδώ μαζί με τις μνήμες, τις πληγές αλλά και τα μαθήματα της ιστορίας για να υποσχεθούμε στα παιδιά μας πως αυτά θα έχουν ένα καλύτερο μέλλον και από αυτό που μας στέρησαν οι ληστές αυτού του κόσμου.

Τι κάνουμε λοιπόν;

Εξοχότατε κύριε Πρόεδρε,
Φίλοι και Φίλες,

Το τελευταίο διάστημα πολλά έχουν ακουστεί για το τι έπρεπε να κάνουμε, τι έγινε και ποιος ευθύνεται είτε για το ναυάγιο τους Κρανς Μοντανά, είτε που χρεωθήκαμε και εμείς το ναυάγιο του Κρανς Μοντανά. Δεν θεωρώ αυτή τη συζήτηση ούτε επιπόλαια ούτε ασήμαντη. Το κάθε άλλο. Μάλιστα έχω έντονες προσωπικές απόψεις για τα ζητήματα αυτά. Ωστόσο μετά από επτά χρόνια διπλωματικής ξηρασίας, έξαρσης των κινδύνων και της ανενόχλητης τουρκικής προώθησης της

λύσης δύο κρατών, θεωρώ πως ως Δήμαρχος Αμμοχώστου οφείλω να απέχω από ένα παιχνίδι επίρριψης ευθυνών. Καθηκόντως, αλλά προπάντων ως Αμμοχωστιανός δεν μου επιτρέπεται να αποδεχτώ πως η καταστροφή έχει ήδη τελεστεί, πως το έγκλημα ολοκληρώθηκε και ότι τώρα το μόνο που μας έχει απομείνει είναι να αποφασίσουμε εάν «Φταίει το ζαβό το ριζικό μας!» ή «το κεφάλι το κακό μας!».

Είναι λοιπόν με πλήρη επίγνωση των όσων έχουν συμβεί που επιμένω πως ακόμη και τώρα υπάρχει ανάγκη για ενότητα. Για ενότητα βέβαια στη βάση στόχων και δράσης στη βάση πολιτικών, θέσεων και αρχών. Πάνω από όλα, η ενότητα σε αυτούς τους στόχους και τις αρχές θα πρέπει να αποδειχθεί στην πράξη. Θα πρέπει εμπράκτως και με δουλειά να αποκατασταθούν οι δεσμοί εμπιστοσύνης μεταξύ της πολιτικής ηγεσίας. Θα πρέπει να διαφανεί πως υπάρχουν ανοικτοί δίαυλοι επικοινωνίας, να μελετώνται και να τυγχάνουν ανταπόκρισης οι εισηγήσεις της πλειοψηφίας, χωρίς να υποτιμάται η άποψη της μειοψηφίας. Κανένας δεν μπορεί να σηκώσει το βάρος της επίλυσης του Κυπριακού από μόνος του. Οφείλουμε όλοι να στηρίζουμε τις προσπάθειες της ηγεσίας μας για επανέναρξη των συνομιλιών. Ούτε και μπορεί ο καθένας από εμάς να ελπίζει πως θα αποφύγει το καταπλάκωμα από τις ευθύνες εάν επέλθει η καταστροφή, μόνο και μόνο επειδή σε αυτόν τον τόπο βασιλεύει η ατιμωρησία και η ανευθυνότητα.

Αφού λοιπόν η ενότητα μπορεί να βασιστεί στον αλληλοσεβασμό και την ειλικρίνεια, θα πρέπει να κάνουμε ότι είναι δυνατό για να επαναφέρουμε το Κυπριακό στην τροχιά της λύσης. Γνωρίζουμε πως η οδός που απαλλάσσει την πατρίδα μας από την κατοχή, τη διαίρεση και τα ξένα επεμβατικά δικαιώματα είναι η λύση Διζωνικής, Δικοινοτικής Ομοσπονδίας με πολιτική ισότητα όπως αυτή περιγράφεται στα σχετικά ψηφίσματα του ΟΗΕ. Και η οδός προς αυτή τη λύση

είναι μία και μοναδική και μάλιστα -το τονίζω- έχουμε στο παρελθόν ήδη διανύσει **το μεγαλύτερο μέρος** της οδού προς τη λύση! Κατά τη διαδικασία που ξεκίνησε το 2006 και ναυάγησε το 2017, έχουν βρεθεί λύσεις σε ακανθώδεις και επίπονες πτυχές του Κυπριακού. Αυτό που πρέπει τώρα να επιδιώξουμε πιεστικά και πειστικά είναι: Επανέναρξη των συνομιλιών από το σημείο που διακόπηκαν στο Κρανς Μοντανά, στη βάση του Πλαισίου Γκουτέρες, διαφυλάσσοντας τις επιτευχθείσες συγκλίσεις. Χωρίς αστερίσκους, χωρίς υποσημειώσεις και χωρίς αμφισβήτηση προνοιών του Πλαισίου. Αυτός είναι ταυτόχρονα και ο πιο αποτελεσματικός τρόπος για να σώσουμε την Αμμόχωστο και να δώσουμε σε ολόκληρη την Κύπρο ένα υποσχόμενο μέλλον, χωρίς να σημαίνει αυτό ότι δεν σεβόμαστε και δεν λαμβάνουμε υπόψη τις διαφορετικές απόψεις άλλων.

Κυρίες και κύριοι,
Φίλοι και φίλες,

Η παραδοχή του ότι ο αγώνας μας είναι δύσκολος και άνισος δεν μας απαλλάσσει από τα συγκεκριμένα δύσκολα και πρακτικά βήματα στα οποία θα πρέπει να προχωρήσουμε. Και αυτό σημαίνει πώς θα πρέπει να επιμένουμε σε ένα διεθνές περιβάλλον όπου αντί το Διεθνές Δίκαιο και η **ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ**, βασιλεύει ο πόλεμος, η σφαγή, η κατασπατάληση του παγκόσμιου πλούτου σε κούρσες εξοπλισμών, οι ανταγωνισμοί και οι προεργασίες για νέες και μεγαλύτερες συγκρούσεις. Ακριβώς για αυτούς τους λόγους πρέπει να εμμένουμε στην οδό της λύσης του Κυπριακού γιατί αυτή απομακρύνει την Κύπρο από τους συγκρουσιακούς κύκλους και το πεδίο ανταγωνισμών.

Μέσα σε αυτό το περιβάλλον πρέπει να πείσουμε ακόμη και τους φίλους μας διεθνώς πως δεν πρέπει να βολεύονται στην αντίληψη που καλλιεργείται ότι δήθεν

οι ευθύνες για το αδιέξοδο στο Κυπριακό βαρύνουν τις δύο κοινότητες και όχι την κατοχική Τουρκία. Η Κυπριακή Δημοκρατία είναι ένα κράτος με 20 χρόνια συμμετοχής στην ΕΕ, με διπλωματικές σχέσεις δεκαετιών και εμπειρίες στη διεθνή αρένα που βελτιώνονται συνεχώς! Επομένως η αξιοπιστία μας και η ειλικρίνεια μας στο Κυπριακό θα πρέπει να φέρνει και τους φίλους της Κύπρου προ των ευθυνών τους, ούτως ώστε να ενεργούν για την επανένωση του νησιού.

Ως Δήμος Αμμοχώστου σπαταλούμε πολύ ενέργεια στον τομέα αυτό. Προβάλλουμε διεθνώς το ζήτημα της Αμμοχώστου το οποίο βοηθά στο να γίνει κατανοητό το πόσο απροκάλυπτα παράνομη, παράλογη και καταστροφική είναι η συνέχιση της κατοχής της πατρίδας μας. Επιδιώκουμε να χτίζουμε σχέσεις στο εξωτερικό, να μεταφέρουμε το μήνυμα μας και να καλούμε τους φίλους μας σε στήριξη του αγώνα μας. Πολλοί από αυτούς βρίσκονται εδώ μαζί μας σήμερα, ενώ πολλοί άλλοι μας έχουν στείλει τα μηνύματα τους. Από καρδιάς σας ευχαριστούμε όλους.

Παράλληλα εργαζόμαστε για τον ίδιο στόχο μαζί με τους Τουρκοκύπριους συμπατριώτες μας. Αυτούς που αντιστέκονται στην πολιτική ενσωμάτωσης που επιβάλει η Τουρκία σε σύμπλευση με την αντιδραστική και εθνικιστική μερίδα της Τ/κ ηγεσίας. Στεκόμαστε δίπλα στους Τ/κ που παρά την άνιση μάχη με το κατοχικό καθεστώς, παρά τις αλλεπάλληλες απογοητεύσεις και την πίκρα, συνεχίζουν να αντιστέκονται, συνεχίζουν να στέκονται στο πλευρό μας για υλοποίηση των Ψηφισμάτων του ΟΗΕ για την Αμμόχωστο, που ονειρεύονται και αυτοί ένα μέλλον ειρηνικό και ελεύθερο όπου η συνεργασία Ε/κ και Τ/κ θα οδηγήσει στην αναγέννηση όχι μόνο της πόλης μας αλλά και ολόκληρης της Κύπρου.

Αγαπητοί προσκεκλημένοι,

Συμπολίτες και συμπολίτισσες

Είμαστε ρεαλιστές. Ο χρόνος ήταν πάντοτε με το μέρος του κατακτητή. Και η αμείλικτη ιστορία της κατοχής μετρά τώρα 50 χρόνια. Το διεθνές περιβάλλον είναι δυσοίωνο και το ηθικό όσων πιστεύουν στη λύση και στις δύο κοινότητες έχει σχεδόν εξαντληθεί. Τα τετελεσμένα προχωρούν σε τέτοιο βαθμό που αρκετοί συμπατριώτες μας προχωρούν στην πώληση των κατεχόμενων περιουσιών τους. Μία πράξη που αν και δεν τη συμμεριζόμαστε την αντιλαμβανόμαστε ως ένα ακόμη προϊόν της συνεχιζόμενης κατοχής που πρέπει να αντιμετωπιστεί με την άμεση επίτευξη λύσης. Και αυτή η λύση μοιάζει απόμακρη και άργησε ήδη 50 χρόνια.

Όμως η ιστορία μας δεν προχωρά νομοτελειακά, έξω και πέρα από τη δράση των ανθρώπων. Τα εμπόδια μπορούν να υποκύψουν στη δράση μας και την ελπίδα. Και η λέξη «ελπίδα», απόψε, σε αυτήν εδώ την εκδήλωση, σε αυτόν τον τόπο δεν εκφέρεται ούτε φτηνά ούτε επιπόλαια. Γνωρίζω πολύ καλά την βαρύτητα και τη σημασία αυτής της λέξης εάν είναι να την πάρουμε στα σοβαρά, εάν είναι να την μετουσιώσουμε σε πράξη.

Και αγαπητοί συμπατριώτες, εμείς οι Αμμοχωστιανοί παίρνουμε στα σοβαρά τη λέξη ελπίδα, όσες φορές και αν αυτό μας στοίχισε. Γιατί γνωρίζουμε ότι η επιλογή μας είναι μεταξύ της διχοτόμησης, των κινδύνων, του ανταγωνισμού και της σύγκρουσης ή της δύσκολης και επίπονης προσπάθειας για ειρήνη, ελευθερία και επιστροφή. Για αυτό είμαστε υποχρεωμένοι να ελπίζουμε!

Είναι όμως και ρεαλιστική επιλογή να ελπίζουμε. Γιατί θυμόμαστε πολύ καλά, πως όταν διαφαίνονταν προοπτικές λύσης του Κυπριακού, αυτές τροφοδοτούσαν αλλά και τρέφονταν από την ελπίδα όλων όσων εμμένουν στην επανένωση ένθεν και

ένθεν του συρματοπλέγματος. Η ελπίδα και η προοπτική δημιουργούσαν πλειοψηφικό κύμα αισιοδοξίας και στις δύο κοινότητες, και με τη σειρά του αυτό το κύμα έδινε δύναμη στην διαπραγματευτική προσπάθεια.

Είναι καθήκον μας λοιπόν να θυμόμαστε πως μετράμε και 50 χρόνια ελπίδας. Το χρωστάμε στα παιδιά μας. Σε τούτα εδώ τα παιδιά που τους αξίζει ένα μέλλον καλύτερο, σε ένα τόπο που οι ρίζες τους μετρούν χιλιάδες χρόνια ιστορίας.

Εμείς ζήσαμε από πρώτο χέρι το όραμα και την προοπτική της Αμμοχώστου. Είναι καιρός να την ζήσουν τα παιδιά και τα εγγόνια μας. Η πόλη μας μπορεί να γίνει άμεσα η πύλη της επανένωσης, της ελευθερίας, της συνεργασίας και της ειρήνης. Για τα νιάτα μας. Για ολόκληρη την Κύπρο. Για όλους τους Κύπριους.